

Pacjent 1

- 9 letni chłopiec przyjęty do SOR z powodu bólów brzucha oraz wymiotów,
- Objawy utrzymywały się od kilku dni, przez ok. 3 tyg. spadek masy ciała ok. 6 kg
- Dodatkowo od 2 dni skarżył się na ból gardła, nasiliły się wymioty

Wywiad:

Zmiana apetytu ?

Czy była infekcja ?

Czy były inne objawy np. biegunka , zaparcia , krew w stolcu, objawy dyzuryczne?

Dotychczasowe problemy pediatryczne dziecka

Wywiad :

- Dotychczasowy rozwój dziecka był prawidłowy, pod opieką alergologa z powodu alergii wziewnej (pyłki traw, drzew)
- Przyjmuje Alertec 1 x 1 tabl dziennie
- Wywiad rodzinny nie jest obciążony
- Wg relacji mamy od ok. 6 miesięcy chłopiec dużo pije , często oddaje mocz

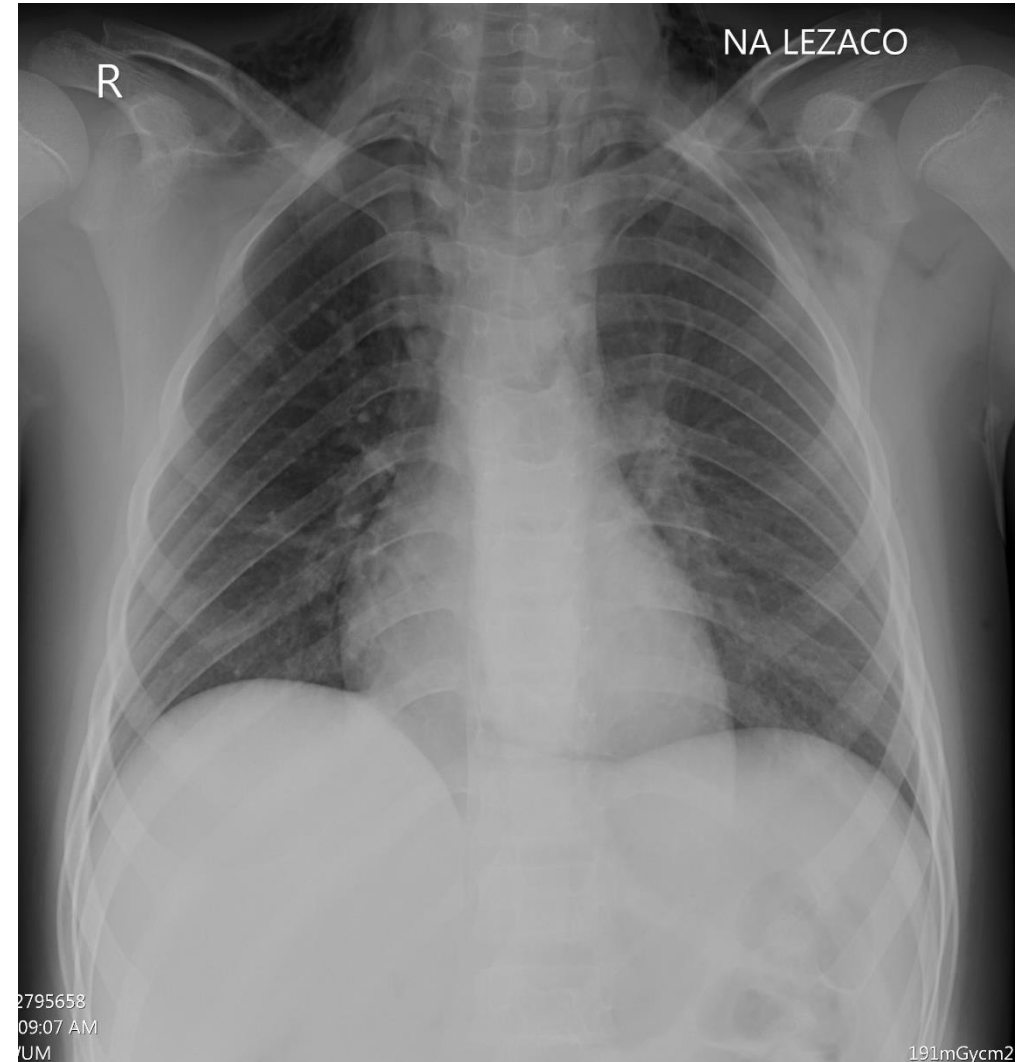
Badanie pediatriczne:

- Chłopiec podsypiający, ze spowolnionym kontaktem, zgłasza ból brzucha
- Skóra marmurkowana, sucha, węzły chłonne dostępne badaniem niepowiększone, nos drożny, śluzówki suche, język obłożony, gardło czerwone, oddech przyspieszony;
- Osluchowo : szmer pęcherzykowy prawidłowy, bez szmerów dodatkowych; ASM , HR ok. 110/min, tony głośne, dźwięczne, bez szmerów nad sercem
- Brzuch miękki, napięty, zachowana perystaltyka, wątroba , śledziona niepowiększone
- Objaw Goldflamma (-), obustronnie
- Objawy oponowe (-)
- Obrzęki (-)

W trakcie badania na szyi wyczuwalne trzeszczenia pod skórą

Badania

- Morfologia + rozmaz , CRP , OB.
- Biochemia : glukoza, mocznik , kreatynina, jonogram,AST, ALT, gazometria
- USG jamy brzusznej
- RTG klatki piersiowej

Wyniki badań :

- Morfologia: WBC 21,4tys. /ul rozmaz leukocyтарny, CRP <0,5, jonogram Na 143 mmol/l (N: 132- 145), K 4,9 mmol/l (N: 3,5- 5,5)
- Gazometria : pH 6,8 (N: 7,35 – 7,45), BE (-30)
- Glukoza 446mg/dl (N: 60 – 99), Hb glikowana 11% (N: 4,5- 6,2)
- Mocznik 14 mg/dl, kreatynina 0,6 mg /dl
- RTG klatki piersiowej : odma podskórna w obrębie tkanek miękkich szyi, w śródpiersiu oraz niewielka ilość powietrza w lewej jamie opłucnowej, miąższ płucny niezmienny
- USG jamy brzusznej: obraz wątroby i śledziony prawidłowe, w nerce lewej poszerzenie UKM

Rozpoznanie wstępne:

- Kwasica ketonowa
- Podejrzenie cukrzycy typu I
- Odma opłucnowa i podskórna

Pobyty w OIOM

- Chłopiec na oddechu własnym, okresowo tlenoterapia przez maskę, nie wymagał podaży leków nasercowych, kontrola parametrów życiowych
- Wyrównywanie kwasicy, zaburzeń wodno – elektrolitowych,
- Podaż insuliny, kontrola wyników badań
- Obserwowano poliurię, zgłosił podwójne widzenie
- CT głowy – wynik badania był prawidłowy

Pobyty w Oddziale Diabetologii

- Wyniki badań:
- C- peptyd (ocena produkcji insuliny) 0,38ng/ml (N: na czczo 1,06 – 3,53)
- Przeciwciała przeciwtrzustkowe : anty GAD (-) , anty IA2 26, 4U/ml N: (<0,75U/ml), ICA (+++) – wynik silnie dodatni
- Przeciwciała przeciwarczycowe anty TG , anty TPO – wynik ujemny

Rozpoznanie końcowe :

- Cukrzyca typu I

Do leczenia włączono insulinę początkowo podskórną Novorapid i Levemir, a po przeszkoleniu matki zmiana na leczenie pompą insulinową z analogiem Novorapid

Mama została przeszkolona w zakresie przeliczania wymienników węglowodanowych i białkowo - tłuszczowych

Pacjent 2

- 3,5 letnia dziewczynka przyjęta do szpitala z powodu podejrzenia cukrzycy
- W wywiadzie zapalenie płuc ok. miesiąc wcześniej
- Od ok. 3 tyg. polidypsja, poliuria, nykturia
- Schudła ok. 0,5 kg
- W badaniach z rejonu: glukozuria w moczu, glukoza we krwi włośniczkowej na czczo 140 mg%
- Dziewczynka nie chorowała przewlekłe, wywiad rodziny w kierunku chorób autoimmunologicznych nieobciążony

Badanie pediatriczne

- Stan ogólny dobry, bez cech odwodnienia
- Z odchyień w badaniu sucha, zaczerwieniona skóra wokół ust, zajady

Diagnostyka

- W badaniu glikemia na czczo we krwi żyłnej 550 mg %
- Gazometria i pozostałe parametry biochemiczne w normie
- Stwierdzono obecność przeciwciał przeciwtrzustkowych

Rozpoznanie i leczenie

- Cukrzyca typu I rozpoznana de novo

Ze względu na młody wiek dziecka do leczenia włączono insulinę w pompie insulinowej

Rodzice przeszkoleni do leczenia

Konsultowali się z dietetykiem i psychologiem

Zaplanowano dalszą opiekę diabetologiczną

Cukrzyca typu I u dzieci

- dawniej nazywana insulinozależną (insulin-dependent diabetes mellitus, IDDM) lub cukrzycą młodzieńczą
- Pierwsze objawy 10 % <14 r.ż, 10 % 14 – 18 r. ż, pozostałe 80 % przed 30 r.ż.
- wymaga stałego podawania insuliny egzogennej

Przyczyny

- Choroba o podłożu autoimmunologicznym
- Uszkodzenie komórek beta wysp Langerhansa) trzustki, prowadzi do braku wytwarzania insuliny
- Często pierwsze objawy poprzedzone infekcją wirusową
- Obecność przeciwciał przeciwtrzustkowych u chorych
- Skłonność do zachorowania na cukrzycę jest dziedziczna

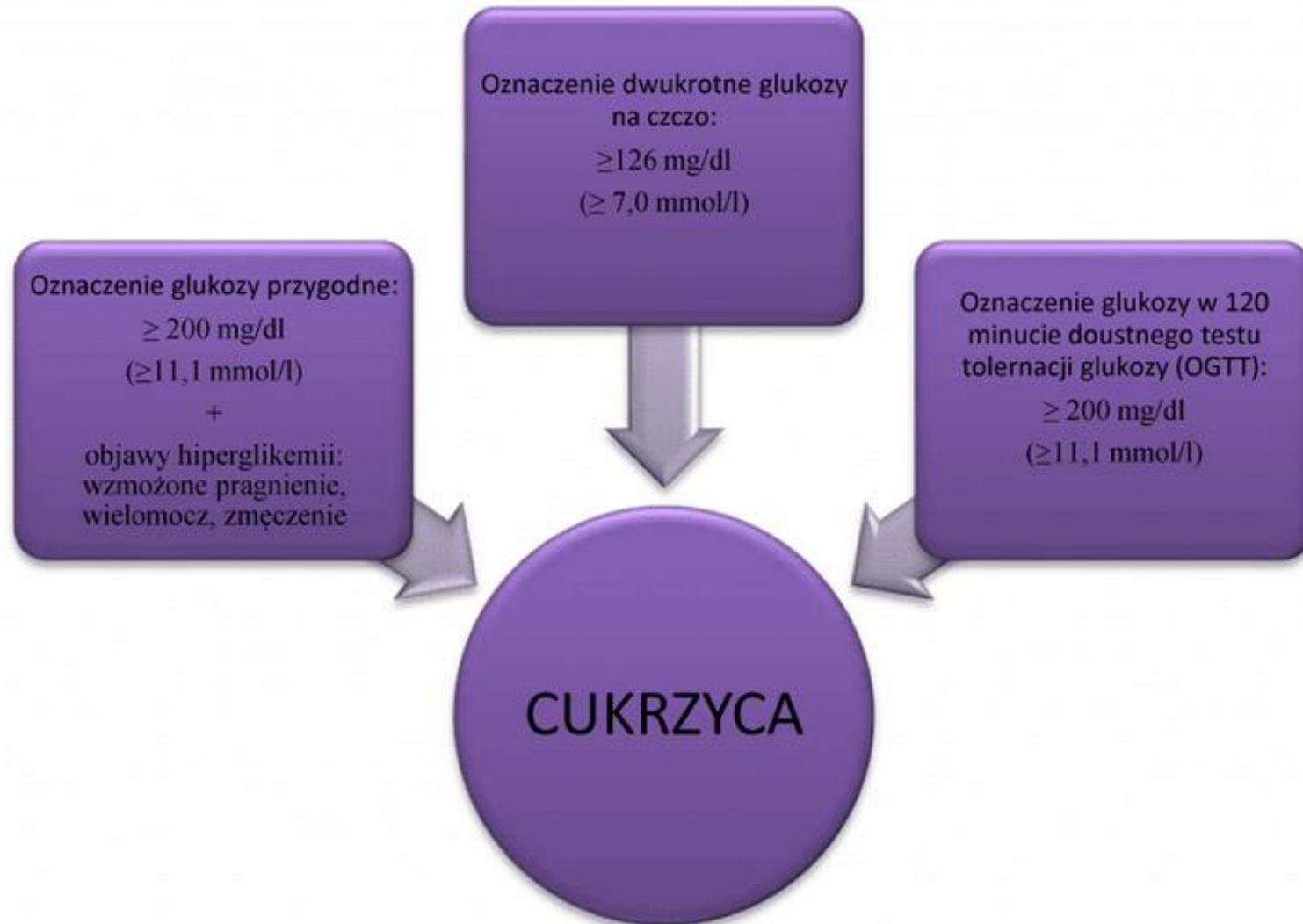

Objawy

- częste oddawanie moczu (również w nocy)
- nasilone, niezaspokojone pragnienie (wypijanie nawet do 6 litrów płynów dziennie)
- spadek masy ciała pomimo dużego apetytu
- osłabienie
- senność
- spadek aktywności psychofizycznej (u dzieci objawiający się brakiem ochoty na zabawę, czy naukę)
- rozdrażnienie, dochodzące nawet do wybuchów agresji
- sucha i szorstka skóra, zajady w kącikach ust (skutek odwodnienia organizmu)
- obrzęk i zaczerwienienie gardła, oraz nalot na migdałkach – często mylone z anginą
- nudności i wymioty, bóle brzucha
- nieprzyjemny (przypominający aceton) zapach z ust
- śpiączka (jeżeli rezerwy komórek beta w trzustce wyczerpią się gwałtownie, może dojść do zapaści)

Diagnostyka

Kryteria rozpoznania cukrzycy (wg.PTD 2017):

Diagnostyka

Przeciwciała, przyczyniające się do powstania cukrzycy typu 1 o podłożu autoimmunizacyjnym:

- Przeciwciała przeciwko wyspom trzustkowym (isletcellantibodies; ICA)
- Przeciwciała przeciwko dekarboksylazie kwasu glutaminowego (glutamin aciddecarbocylase, anty-GAD-65)
- Przeciwciała przeciwko endogennej insulinie (insulin autoantibodies; IAA)
- Przeciwciała przeciwko fosfatazom tyrozyny (insulinoma-associated antygen; anty- IA-2)
- Przeciwciała przeciwko transporterowi cynku (anty-ZnT8)

Mogą być wykrywane jeszcze przed wystąpieniem pierwszych objawów cukrzycy

Diagnostyka

Parametry określające wyrównanie glikemii:

a) **fruktozamina** – związek powstały w wyniku glikacji albuminy, który pozwala ocenić wyrównanie cukrzycy w ostatnich 2 – 3 tyg.

b) **hemoglobina glikowana (HbA1c)** – produkt glikacji cząsteczki hemoglobiny, który powstaje na skutek połączenia glukozy z łańcuchem β globiny.

Jest doskonałym retrospektywnym wskaźnikiem glikemii, koreluje też z ryzykiem przewlekłych powikłań cukrzycy. Stężenie HbA1c odzwierciedla poziom glikemii z ostatnich 120 dni (3 miesięcy), co powiązane jest z czasem życia erytrocytów.

Diagnostyka

Parametry określające funkcjonowanie narządów/układów:

- **Gospodarka lipidowa**

- LDL – cholesterol < 70 mg/dl ($< 1,9$ mmol/l);
- HDL – cholesterol – dla mężczyzn > 40 mg/dl ($> 1,0$ mmol/l), dla kobiet > 50 mg/dl ($> 1,25$ mmol/l)
- trójglicerydy < 150 mg/dl ($< 1,7$ mmol/l).

- **Albuminuria** – jest niezależnym predykatorem ryzyka nerkowego u chorych na cukrzycę. Parametr ten można oznaczyć za pomocą:
  - wskaźnik albumina/kreatynina (albumin/creatinine ratio; ACR), oznaczany w pojedynczej porannej próbce moczu.

Wartość prawidłowa tego wskaźnika to < 30 mg/g kreatyniny, wartości do 300 mg/g kreatyniny wskazują na umiarkowanie zwiększoną albuminurię, > 300 mg/g kreatyniny to jawny białkomocz.

Cukrzyca powikłania

- cukrzyca jest chorobą metaboliczną, która powoduje zaburzenia gospodarki węglowodanowej, białkowej, lipidowej,
- niewyrównana cukrzyca wpływa negatywnie na funkcjonowanie narządów i układów tj. oczy, nerki, serce, układ nerwowy, układ krążenia
- wymaga systematycznej kontroli parametrów laboratoryjnych, które pozwolą na określenie wyrównania cukrzycy i ocenę funkcjonowania narządów i układów zagrożonych jej powikłaniami